

Flere institusjonsplasser for rusavhengige i Oslo? – det er ikke der skoen trykker

---

Brukerrådet i Velferdsetaten er glad for politikernes engasjement for Oslos rusavhengige. Men vi er redd for at en prioritering av institusjonsplasser vil ødelegge for det totale og langsiktige rusarbeidet i Oslo.

Oslo bystyre skal behandle et forslag om å anskaffe flere institusjonsplasser innen gruppen rehabiliteringstjenester. Hensikten er god, men det er rusfaglig ingen god prioritering. *Her er det allerede god kapasitet og ledige plasser.* Det er etter brukerrådets syn andre områder som er viktigere å prioritere.

Velferdsetaten tilbyr tjenester innen rusfeltet som bydelene ikke løser på egenhånd. I lang tid har svaret på bydelenes behov vært institusjonsplasser. Fordelt på forskjellige typer, fra steder med aktiv rus til rusfrie og medikamentfrie tiltak. Totalt tilbys i dag 693 plasser, noe som er et enestående volum i både nasjonal og internasjonal sammenheng.

Bolig er nøkkelen til igjen å kunne ta del i samfunnet

Vi ønsker å rette deres oppmerksomhet mot at *institusjonsplasser ikke er det eneste svaret* på å få rusavhengige tilbake i samfunnet. Bystyret har bevilget betydelige midler til anskaffelse av boliger til vanskeligstilte. *Opptrappingsplanen for rusfeltet* peker på økt satsing på rusarbeid i kommunene med egen bolig som en av bærebjelkene. For å lykkes i å avinstitusjonalisere rusomsorgen må tilbudet av boliger økes, *særlig boliger med oppfølging*. Målet er å *normalisere tilværelsen* for en gruppe Oslo-borgere, som i dag ikke får ta del i samfunnet på lik linje med alle oss andre.

Vi trenger et variert tilbud

Velferdsetaten kjøper institusjonsplasser til rusmiddelavhengige for å dekke behovet for et tilstrekkelig antall plasser og for å sikre et differensiert tilbud av tjenester tilpasset de ulike brukergruppene. Anskaffelsen av plasser kommer i tillegg til institusjonstilbudet kommunen selv tilbyr, og skal utfylle dette til en helhet. Kommunen kjøper fire ulike typer tjenester:

- tjenester til rusmiddelavhengige med særlige behov og uforutsigbar atferd
- omsorgsbaserte tjenester
- rehabilitering
- korttidstilbud

Hvilke behov har blitt dokumentert?

Forslagsstillerne ønsker at det anskaffes ytterligere rehabiliteringsplasser, fordi de "mener at behovet for rehabiliteringsplasser for rusavhengige er like stort som tidligere". Under utarbeidelsen av Institusjonsplan for rusomsorgen ble det gjennomført behovsundersøkelser i regi av Velferdsetaten.

Det kom fram at bydelene har hatt ledig kapasitet i institusjonsplassene i hele 2015. Det er ikke her bydelene etterspør ressurser. I tillegg har spesialisthelsetjenesten økt antall plasser for tverrfaglig spesialisert behandling av rusmiddelproblemer (TSB), dette er plasser som ligner mye på de kommunale rehabiliteringsplassene.

Blant aktører og interessenter i Oslo er det bred enighet om å styrke tilbudet til rusavhengige med *samtidige psykiske/somatiske lidelser*. Det er videre behov for å opprettholde et godt tilbud til *rusavhengige med stort omsorgsbehov* pga. omfattende somatiske plager etter mange år med aktiv rus. I tillegg vil det være behov for å *opprettholde akutt- og korttidsplasser i institusjon*. ***Om politikerne i Oslo har 15 millioner ekstra årlig til rusavhengige, mener brukerrådet at det heller er disse gruppene som bør prioriteres. Alternativt at bydelene får midlene til å tilby tjenester i boliger.*** I desember 2015 gjennomførte Velferdsetaten også møter med samtlige bydeler. I disse møtene bekreftet bydelene økt behov for tilbud til de nevnte gruppene.

Vi må se fremover

Som brukerråd synes vi det er avgjørende at det er ***det faktiske behovet*** som legges til grunn for viktige avgjørelser. Behovskartleggingene forteller oss at *folk lever lenger, også rusavhengige*. Vi ser *tyngre omsorgsbehov* og bydelene etterspør spesielt *tjenester for kombinasjonen rusavhengighet og psykisk uhelse*. Mange bydeler trenger også økonomiske ressurser til *booppfølging*. Etter vårt syn er her vi må satse.

Vi diskuterte denne saken på vårt rådsmøte 12. februar, og er bekymret for at tilbudet til rusavhengige Oslo-borgere forringes og at fakta om brukernes behov og faglige vurderinger fortrenses. Anskaffelsen av ikke-kommunale rusplasser er bare én del av hele tilbudet. Vi er bekymret for at de gode intensjonene bak å «redde» Østråt, kan fortrenge nødvendige grep kommunen må ta for å gjennomføre de faglig fundamenterte endringene rusomsorgen trenger og krever.

Nøkkelen for mange av de rusavhengige er nøkkelen til egen bolig. Bydelene, Opptreppingsplan og Institusjonsplan er samstemt. Flere skal tilbys egen bolig og tett oppfølging. Ikke flere institusjonsplasser.

Oslo, 05. april 2016

På vegne av brukerrådet i Velferdsetaten

Magnhild Sørbotten /s/
Leder

Per Sandvik /s/
Nestleder

Fra: Per Sandvik <per@sndvk.net>
Sendt: 5. april 2016 15:31
Til: postmottak BYS
Kopi: Magnhild Sørbotten
Emne: Til bystyrets representanter vedr. sak 79Sak 79 16/00140 innstilt fra helse- og sosialkomiteen
Vedlegg: Behov for institusjonsplasser - brukerrådet Velferdsetaten.pdf

Til
Bystyrets sekretariat
Rådhuset
0037 Oslo

Vedlagt følger brev som vi i brukerrådet for Velferdsetaten ønsker å sende ut **til bystyrets representanter**. Det gjelder sak innstilt fra helse- og sosialkomiteen, Sak 79Sak 79 16/00140 Privat forslag fra James Stove Lorentzen (H) Guri Melby (V) Carl I. Hagen (F) Bjørnar Moxnes (R) og Erik Lunde (KrF) av 27.01.2016 - Ytterligere anskaffelse av rehabiliteringsplasser til rusavhengige og prolongering av avtale med Østråt rehabiliteringssenter.

Vi ber om at det vedlagte brev formidles til bystyret representanter i forkant av bystyremøtet 6. april.

Takk for hjelpen!

På vegne av brukerrådet til Velferdsetaten i Oslo,

vennlig hilsen

Magnhild Sørbotten, leder
Per Sandvik, nestleder